

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/59/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123205265
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2123205265.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Eva Behranová a sudkýň: JUDr. Dominika Horváthová a JUDr. Ľubica Spálová, v spore žalobcov: 1. A. B., nar.: XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, D. X, Česká republika, 2. B. B., nar.: XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, D. X, Česká republika, 3. E. F., nar.: XX.XX.XXXX, bytom F. G. H. I. XXX, XXX XX F. G. H. a 4. F. F., nar.: XX.XX.XXXX, bytom F. G. H. I. XXX, XXX XX F. G. H., všetci žalobcovia zastúpení: Petruška & partners, s. r. o., IČO: 47 254 882, so sídlom Kupecká 18, 949 01 Nitra, proti žalovaným: 1. D. J., nar.: XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, XXX XX G. L. G. A., zastúpený: Mgr. Viliam Parák, advokát so sídlom Komenského 2700/7, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, 2. KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov a žalovaného 2 proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k.: 61C/55/2023 – 224 zo dňa 21. novembra 2024 v spojení s opravným uznesením č. k. 61C/55/2023 – 275 zo dňa 13. januára 2025 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. a výroku V. v časti týkajúcej sa žalobcov 1, 3 a 4 potvrdzuje.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a výroku V. v časti týkajúcej sa žalobcu 2 ruší a v zrušenom rozsahu vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Žalobcovia 1, 3, 4 ani žalovaný 2 nemajú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1 sumu 30 000 eur, žalobcovi 2 sumu 10 000 eur a žalobcom 3 a 4 každému sumu 15 000 eur, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom V. vo zvyšku žalobu žalobcov 1 až 4 zamietol. Výrokom VI. priznal žalobcom voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uznesením č. k.61C/55/2023 – 275 zo dňa 13. januára 2025 postupom podľa § 224 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) opravil nesprávne vedené číslo konania (číslo listu) v záhlaví napadnutého rozsudku, keď správne má byť uvedené č. k. 61C/55/2023-224.

1.1 Napadnutý rozsudok právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 220 ods. 2, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2, § 191 ods. 1, § 204, § 206, § 209 ods. 1 a 2, Čl. 2 ods. 2, § 251 ods. 1, § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 a 2, C. s. p., § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 8 Dohovoru a ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 19 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky.

1.2 Súd prvej inštancie vecne dôvodil tým, že žalobcovia (1. manžel, 2. syn, 3. otec a 4. matka nebohej) sa voči žalovaným domáhali zaplatenia sumy spolu 180 000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch spolu s náhradou trov konania. Svoj nárok odvodili z dopravnej nehody zo dňa 05. augusta 2020 v okrese Piešťany, v príčinnej súvislosti s ktorou na mieste autonehody zahynula F. F., manželka žalobcu 1, matka žalobcu 2 a jediná dcéra žalobcov 3 a 4. Dopravnú nehodu zaviniel žalovaný 1, ktorý bol právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia (rozsudky Okresného súdu Piešťany 8T/28/2021 a Krajského súdu v Trnave 3To/28/2022). Žalovaný 2 je v spore poisťovňa, u ktorej mal žalovaný 1 uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Žalobcovia uvádzali, že nehoda zásadne zmenila ich životy a spôsobila im rozsiahlu citovú ujmu a narušenie rodinnej integrity. Zdôraznili harmonický rodinný život s nebohú a jej významnú rolu v živote rodiny, najmä pri výchove syna (žalobca 2). Žalobca 1 (manžel) utrpel posttraumatickú stresovú poruchu s príznakmi ľahkej depresie, ktorá pretrváva takmer tri roky po nehode, zostal sám na výchovu syna. Žalobca 2 (syn) utrpel dlhodobé trúchlenie a traumy, prejavujúcu sa strachom a úzkosťami, pričom psychický stav stabilizovali len vďaka pomoci starých rodičov (žalobcovia 3 a 4). Rodičia nebohej prišli o svoje jediné dieťa, v čase dôchodku sa museli presťahovať do D., aby pomáhali s vnukom, čím prišli o možnosť užívať si zaslúžený dôchodok. Žalobcovia poukázali na nekritický postoj a útek žalovaného 1 z miesta nehody ako na priťažujúcu okolnosť. Podľa žalovaného 1 (vodič) je požadovaná suma neprimeraná a likvidačná. Uviedol, že išlo o neúmyselné konanie, tragédiu oľutoval a pozostalým sa ospravedlnil. Zároveň poukázal na to, že nebohá nebola pripútaná bezpečnostným pásom, čo podľa rozsudku Krajského súdu nevytlúčilo, že to prispelo k fatálnym zraneniam. Uviedol tiež, že pri samotnej smrteľnej zrážke nebol na mieste a nemal o nej vedomosť. Podľa žalovaného 2 je uplatnený nárok nepreukázaný, poukázal na strohé odôvodnenie vzťahov u rodičov nebohej a na znalecké posudky, ktoré hovoria o ľahkej forme depresie u manžela. Poukázal na judikatúru, kde sa náhrady pohybovali v rozmedzí 3 000 až 12 000 eur, a na metodiku odškodňovania obetí trestných činov (zákon č. 274/2017 Z. z.), podľa ktorej by nárok mal byť len vo výške 14 000 eur.

1.3 Súd prvej inštancie konštatoval, že predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sú porušenie právnej povinnosti/protiprávny úkon, existencia ujmy (poškodenie duševného zdravia žalobcov) a príčinná súvislosť, pričom zavinenie škodcu sa v tomto prípade neskúma. Na prvom pojednávaní (dňa 08.07.2024) obaja žalovaní výslovne uznali nárok žalobcov na nemajetkovú ujmu v peniazoch, čím sa vznik tohto nároku stal nesporným. Nesporná bola aj pasívna vecná legitimácia žalovaných, spornou zostala medzi stranami sporu výška nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

1.4 Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd skúmal: vzájomný citový vzťah primárnej obeť s každým žalobcom samostatne; spôsobenú nemajetkovú ujmu na strane každého žalobcu samostatne; majetkové pomery žalovaného 1 na účely reálneho uhradenia; všetky okolnosti dopravnej nehody a správanie žalovaného 1 po nehode; primeranosť výslednej sumy s pomocou rozhodovacej činnosti súdov v podobných prípadoch; zistený skutkový stav u žalobcov.

1.5 Súd vykonal dokazovanie výsluchmi žalobcov, svedkov a znaleckými posudkami a zistil, že manželstvo žalobcu 1 s nebohú trvalo 20 rokov, vzťah bol veľmi blízky a chcel so ženou žiť do konca života, nie je otvorený novému vzťahu. Po nehode nebol schopný 4 mesiace pracovať a teraz už prácu nemôže vykonávať na dobu neurčitú. Musel prevziať úlohy pri starostlivosti o syna, ktoré predtým zabezpečovala manželka, ktorú nemôže nahradiť. Znalecký posudok potvrdil posttraumatickú stresovú poruchu, prejavujúcu sa plačom, sociálnou utiahnutosťou a nadmerným nazeraním na syna, čo sa prejavilo aj v plači počas výpovede. Žalobca 2 (syn, 12 rokov) má narodeniny v rovnaký deň ako nebohá matka, nevie byť šťastný, stále ho trápi strach a úzkosť, bojí sa byť sám, neustále volá otcovi. Pri dlhšej samote zvracia a bolí ho brucho, pri rozhovore o matke plače. Otec uviedol, že syn potrebuje stabilitu a zabezpečenie pre štúdium. Znalecký posudok nezistil u žalobcu 2 špecifickú psychickú poruchu ani obmedzenie, ale potvrdil intenzívny smútok a trápenie po strate matky, pričom rodina mu poskytuje pocit bezpečia a kontinuitu. Žalobcovia 3 a 4, rodičia nebohej, sa nevedia vyrovať so smrťou svojej jedinej dcéry. Žalobkyňa 4 (matka) utrpela šok, dala výpoveď z práce a spolu so žalobcom 3 (otec) sa presunuli do D., kde výrazne pomáhajú so starostlivosťou a výchovou vnuka (žalobca 2). Prebrali úlohu matky pri učení, úlohách a zabezpečovaní domácnosti. Ich život sa radikálne zmenil, namiesto užívania si dôchodku nahrádzajú vnukovi mamu. Ich psychická ujma spočíva v strate spoločných plánov a vízií. Svedkovia potvrdili radikálnu zmenu ich života a trpenie. Žalovaný 1 vyjadril ľútosť nad situáciou. Napriek svojmu odsúdeniu, nevidí sa byť zodpovedný za dopravnú nehodu a uviedol, že žije od výplaty k výplate

s hypotékou, pričom nevedel, komu po odsúdení poslať listy. Z trestného rozsudku Krajského súdu v Trnave vyplýva, že žalovaný 1 dopravnú nehodu spôsobil náhlym prekážaním pri predbiehaní. Napriek zisteniu, že nebohá nebola pripútaná, odvolací súd uviedol, že nie je možné určiť, či by k fatálnym zraneniam došlo aj v prípade pripútania, a že nepripútanie nebolo hlavnou príčinou smrti, nakoľko náraz smeroval do pravých predných dverí, čo viedlo k plošnému násiliu.

1.6 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že ujma, ktorá žalobcom vznikla v dôsledku smrti manželky/matky/dcéry pri dopravnej nehode protiprávnym konaním žalovaného 1, je objektívne závažná a spĺňa podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi 1 bola priznaná suma 30 000 eur. Dôvodmi priznania sú preukázané stavy úzkosti a citovej nestability prostredníctvom znaleckého posudku a emocionálny prejav (plač) pri výpovedi; stratil manželku, ktorá mu bola oporou, a nie je otvorený novým známotiam. Dôvodom zníženia (o 10 000 eur) bolo, že súd nepovažoval za právne relevantné informácie o tom, že musí chodiť po syna, učiť sa s ním, variť, prať, ani to, že sa musel naučiť domáce práce. Za relevantné naopak považoval to, že sa aktuálne nelieči, neužíva lieky, nenavštevuje psychológa/psychiatra a má vysokú adaptabilitu potvrdenú znalcom. Nárok bol znížený aj o sumu 10 000 eur z dôvodu prihladnutia na okolnosti tragickej udalosti (nepripútanie bezpečnostným pásom). Žalobcovi 2 bola priznaná suma 10 000 eur. Dôvodmi priznania je, že udalosť zanechala psychickú stopu, ide o nenávratnú stratu najbližšieho rodiča a preukázaný bol výborný vzťah s matkou (čítanie rozprávok, učenie, spoločný voľný čas). Znalecký posudok potvrdil intenzívny smútok zo straty matky. Dôvodom zníženia bolo to, že súd mal nárok v požadovanej výške za nepreukázaný, pretože žalobca 1 ako jeho zákonný zástupca odmietol navrhnuť jeho výsluch (hoci súd má podmienky pre šetrný výsluch maloletých), čím neboli preukázané tvrdenia zo žaloby. Kľúčový bol záver znaleckého posudku, že žalobca 2 netrpí žiadnou špecifickou psychickou poruchou (podľa MKCH), poruchami emócií ani správania a psychologicky sa vyvíja primerane. Za právne irelevantné súd považoval aj svedectvo o tom, že sa bojí byť sám a zvracia, keď nevie, kde je otec, keďže to nebolo potvrdené medicínskym dôkazom a ide o bežný stav aj u detí, ktoré nestratili rodičov. Takisto je bezpredmetný zámer zabezpečiť mu zo sumy vzdelanie, pretože účelom náhrady je kompenzácia nemajetkovej ujmy. Žalobca 2 neunesol dôkazné bremeno preukázania vyššej ujmy. Nárok bol znížený aj o sumu 10 000 eur z dôvodu prihladnutia na okolnosti tragickej udalosti. Žalobcovom 3 a 4 bola priznaná suma po 15 000 eur pre každého z dôvodu, že pociťujú veľký smútok, žalobkyňa 4 skončila v práci, aby pomáhala s výchovou maloletého vnuka, čo má veľmi pozitívny vplyv na jeho duševný vývin (potvrdené svedeckými výpoveďami a znalcom); súd mal za preukázané, že vnútorne trpia a nevedia sa so stratou zmieriť. Dôvodmi zníženia bolo, že za nepreukázané súd považoval to, že by ujma spočívala v neuskutočnení plánovaných výletov alebo že zdravotný stav žalobkyne 4 (nízka váha) je v príčinnej súvislosti s udalosťou. Súd konštatoval, že intenzita vzťahu nebola vysoká, pretože sa navštevovali len približne raz za dva mesiace, čo nedeklaruje tak silný vzťah ako pri týždennej/víkendovej periodicite. Nárok bol znížený aj o sumu 10 000 eur z dôvodu prihladnutia na okolnosti tragickej udalosti. Súd pre všetkých žalobcov znížil priznanú sumu o 10 000 eur z dôvodu nepripútania nebohej bezpečnostným pásom v čase nehody. Hoci trestný súd nevyhlásil, že nepripútanie nebolo hlavnou príčinou smrti, súd v rovine občianskeho práva považoval túto skutočnosť za porušenie generálneho prevenčného pravidla (§ 415 Občiansky zákonník), ktoré ukladá povinnosť si počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví. Toto nebolo hlavnou príčinou smrti, ale nebolo ani vylúčené, že by k fatálnym zraneniam neprišlo, ak by bola pripútaná. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že neboli preukázané skutočnosti, že celková priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 70 000 eur, by bola pre žalovaného 1 likvidačnou. Žalovaný 1 je v produktívnom veku, je zamestnaný na trvalý pracovný pomer. Zároveň súd analyzoval vlastnú rozhodovaciu činnosť a judikatúru najvyššieho a krajských súdov v skutkovo podobných prípadoch (smrť pri dopravnej nehode), pričom zistil, že priznané nároky sa pohybujú v porovnateľných hraniciach, priznané sumy zodpovedajú atribútom primeranosti s ohľadom na individuálnu povahu prípadu.

1.7 V časti trov konania súd prvej inštancie zdôraznil, že pri sporoch, kde výška plnenia, ako napríklad náhrada nemajetkovej ujmy, závisí od úvahy súdu, sa žalobca, ktorému bola priznaná aspoň časť uplatneného peňažného nároku, nepovažuje za procesne neúspešného. Na základe tejto zásady a v súlade s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. súd priznal žalobcom 100 % náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Proti prvoinštančnému rozsudku podali odvolanie žalovaný 2 aj žalobcovia.

3. Žalovaný 2 podal odvolanie proti výrokom I., II., III., IV. a VI. rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) C. s. p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.) a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.).

3.1 Závery a odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu označil za nepresvedčivé, nezákonné a právne neudržateľné, s tým, že súd sa nedokázal vyrovnáť so všetkými námietkami žalovaného 2. Namietal najmä výšku priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považuje za neprimerane vysokú, vymykajúcu sa zaužívanej súdnej praxi na Slovensku. Súd neuviedol logické a zrozumiteľné zdôvodnenie takejto výšky náhrady. Poukázal na to, že súd nemôže sám zostavovať tvrdenia o dopade smrti na sféru žalobcov a že v rozsudku len popísal subjektívne tvrdenia žalobcov bez toho, aby bolo zrejmé, ako sa k výslednej sume dospelo a ako ju ovplyvnili jednotlivé úvahy súdu. Rozhodnutie je podľa žalovaného 2 arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože nespĺňa zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie podľa § 220 ods. 2 C. s. p., čím došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý proces. Zdôraznil, že súd pri určovaní výšky náhrady nedôsledne zohľadnil alebo zohľadnil len čiastočne judikatórne vymedzené kritériá, ktoré sú kľúčové pre primeranosť a proporcionalitu náhrady. Tieto kritériá (odvodené z nálezu ÚS ČR, sp. zn. I ÚS 2844/14) zahŕňajú na strane poškodeného: intenzitu vzťahu so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti a poskytnutie inej satisfakcie; na strane zodpovednej osoby: postoj žalovaného (ľútosť, ospravedlnenie), vplyv udalosti do jeho duševnej sféry, jeho majetkové pomery a miera zavinenia/spoluzavinenia. Žalovaný 2 namietol, že súd nesprávne nebral do úvahy majetkové pomery pôvodcu zásahu (žalovaného 1), ale skôr žalovaného 2 ako ekonomicky silný subjekt, a nedostatočne zohľadnil satisfakciu vo forme ospravedlnenia a ľútosti žalovaného 1, ktorý prejavil ľútosť na pojednávaní a chcel zaslať ospravedlňujúce listy. Účelom peňažnej náhrady nie je potrestať škodcu ani vyčísliť cenu života, ale zmierniť duševné útrapy a nemôže slúžiť ako bezdôvodné obohatenie pre pozostalých, ani byť likvidačná pre škodcu. Priznaná suma sa podľa žalovaného 2 pohybuje v neprimerane vysokom rozpätí, súd nereflektoval na predložené rozhodnutia iných súdov (napr. Krajský súd Banská Bystrica, sp. zn. 17Co/352/2017 – priznanie otcovi/matke 8 240 eur, bratovi 4 120 eur), a svoj odklon od tejto praxe nijak nezodôvodnil, čím porušil princíp proporcionality.

3.2 Odvolacím návrhom žalovaný 2 žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2 zamietne a prizná mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %, alternatívne rozsudok v napadnutých výrokoch zruší a vráti vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žalovaný 2 žiadal aj náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukázali na skutočnosť, že žalovaný 2 uznal nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch, čím sa prejednávajúca vec v tomto smere stala nespornou (v kontexte ustanovenia § 151 ods. 1 C. s. p.), a preto sa z uvedeného dôvodu žalovaný nemôže v odvolacom konaní už dovolávať zamietnutia žaloby. Majú zato, že aj s poukazom na ustanovenie § 379 C. s. p. a § 380 ods. 1 C. s. p. súd procesne nemôže o odvolaní žalovaného rozhodovať, pretože sa domáha niečoho, čo je procesne v tomto štádiu konania už neprípustné. Navrhli odvolanie žalovaného zamietnuť ako nedôvodné a žalobcom priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1 Odvolanie žalovaného 2 považujú žalobcovia za nedôvodné a formálne, podané s cieľom predĺžovať súdny proces a oddialiť vyplatenie nároku. Namietajú, že žalovaný podal odvolanie v celom rozsahu a žiada zamietnuť žalobu, hoci už na prvom pojednávaní výslovne uznal nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (podľa zápisnice a rozsudku). Vzhľadom na to, že žalovaný 2 nárok na peňažnú náhradu uznal, považujú žalobcovia jeho aktuálnu argumentáciu, že „náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je na mieste, pokiaľ nepostačuje ospravedlnenie“, za právne irelevantnú. Podľa § 151 ods. 1 C. s. p. súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení, ktoré si osvojí, a preto by sa odvolací súd námietkami smerujúcimi k zamietnutiu žaloby nemal zaoberať. Žalobcovia kritizujú odvolanie za všeobecnú argumentáciu, keď žalovaný uvádza, že súd sa nevyrovnal so všetkými námietkami a že priznaná suma vybočuje zo zaužívanej praxe. Žalovaný 2 tieto námietky ani obdobné rozhodnutia nekonkretizuje, čím znemožňuje žalobcom relevantnú obranu. Naopak, žalobcovia predložili vlastnú judikatúru podporujúcu priznané sumy. Žalobcovia vyvracajú súdne rozhodnutia predložené žalovaným ako dôkazy o nižšej judikatúre, lebo ich nepovažujú za obdobné prípady. V rozhodnutí Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn.17Co/352/2017 išlo o prípad s výraznou mierou spoluzavinenia

obete, ktorej smrť bola v príčinnej súvislosti s nepoužitím bezpečnostného pásu. Na rozdiel od prejednávaneho prípadu, kde prípadné nepripútanie alebo nej F. nebolo príčinou jej smrti (potvrdené znaleckými posudkami a trestným konaním), a teda miera spoluzavinenia alebo nej nie je žiadna. V rozhodnutí Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/207/2018 išlo o prípad, kde si nároky uplatňovali dospelí súrodenci, ktorí nežili s nebohom v jednej domácnosti a neboli na ňom materiálne/inak odkázaní. V rozhodnutí Krajského súdu Žilina sp.zn.10Co/58/2019) bola náhrada znižovaná, lebo sa jej domáhali dospelé samostatne žijúce dcéry, ktoré nežili s matkou v aktívne fungujúcej domácnosti a neboli na ňu odkázané na starostlivosť alebo výživou, čo bol výrazný faktor. Žalobcovia navyše poukazujú, že staré rozhodnutia (roky 2017–2019) nie je možné bez ďalšieho brať do úvahy z hľadiska ekonomickej situácie. Žalobcovia považujú námietku žalovaného 2 o tom, že sa mali posudzovať majetkové pomery pôvodcu zásahu (žalovaného 1), za bezdôvodnú a irelevantnú, pretože žalovaný 1 sám nepodal odvolanie a žalovaný 2 ako poisťovňa kryje poisťné plnenie z povinného zmluvného poistenia do výšky 1 500 000 eur. Pokiaľ ide o ospravedlnenie a ľútosť žalovaného 1, žalobcovia tvrdia, že nebolo úprimné ani spontánne, ale len formálne a vynútené (žalovaný 1 sa ospravedlnil písomne až po príkaze odvolacieho súdu v trestnom konaní). Žalovaný 1 neustále necíti vinu za spôsobenie autonehody (uviedol, že má iný názor na odsúdenie a necíti sa zodpovedný), pričom jeho výrok „je mi ľúto tejto situácie“ je len všeobecným prejavom súcitu. Žalovaný 1 nikdy neposkytol súčinnosť ani neprejavil záujem o žalobcov, hoci mal právneho zástupcu a mohol získať kontaktné údaje z trestného spisu. Tým je zrejmé, že sa za svoje konanie nikdy úprimne neospravedlnil.

5. Žalovaný 1 vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2 a žalobcov uviedol, že nepodal odvolanie voči rozsudku, čo odzrkadľuje jeho postoj v konaní a opätovné ospravedlnenie sa a prejav ľútosti voči žalobcom. Počas konania prezentoval, že nároky žalobcov sú neprimerané s poukazom na ustálenú judikatúru súdov v obdobných veciach, pričom žalobcovia podľa neho nepreukázali mimoriadne okolnosti na odôvodnenie takto vysokých súm. Žalovaný 1 opätovne odmieta tvrdenia žalobcov o arogancii, úteku z miesta nehody a neprejavení ľútosti, pričom zdôraznil, že súd prvej inštancie tieto tvrdenia neakceptoval a pri rozhodovaní zohľadnil jeho celkový postoj, prejavy ľútosti a sústrasti. Trvá na tom, že nemal vedomosť o vzniku dopravnej nehody v čase jej vzniku a pokračoval v jazde bez najmenej vedomosti, pričom o udalosti sa dozvedel až neskôr z médií a od polície. Preto nezostal na mieste len a výlučne z dôvodu, že o nehode nevedel, a inak by konal inak. Súčasne uvádza, že v rámci trestného konania odmietal vinu, lebo bol vnútorne presvedčený, že ju nespôsobil. Z právneho pohľadu išlo o neúmyselné konanie vodiča a tragédiu, ku ktorej došlo kombináciou nešťastných náhod. Akékoľvek sumy priznané súdom sú pre neho neprimerané a likvidačné, pretože nedisponuje sumami rádovo v desiatkach tisíc eur na jednorazovú úhradu. Z právneho hľadiska sa prikláňa k odvolaniu žalovaného 2, ktoré považuje za dôvodnejšie a právne akceptovateľnejšie, pretože sa opiera o judikatúru a dôkazy z konania. Hoci súd znížil nároky žalobcov oproti žalobnému návrhu, žalovaný 1 súhlasí s námietkou žalovaného 2, že odôvodnenie rozsudku nie je dostačujúce. Opätovne zdôraznil, že nemajetková ujma má satisfakčnú funkciu a nemá byť likvidačná ani mať charakter bezdôvodného obohatenia. Odvolanie žalobcov považuje žalovaný 1 za nedôvodné v celom rozsahu. Žalobcovia podľa neho požadujú neprimerane vysoké sumy a neuviedli žiadne výnimočné alebo mimoriadne okolnosti (okrem všeobecných tvrdení), ktoré by oprávňovali súd k priznaniu súm nad rámec ustálenej judikatúry. Samotné znalecké posudky predložené žalobcami nie sú takými mimoriadnymi okolnosťami. Požadované sumy vysoko prekračujú hranice dané judikatúrou bez bližšieho preukázania oprávnenosti. Žalovaný 1 žiada súd, aby priznal žalobcom sumy podľa zákonných kritérií a v sumách prezentovaných ustálenou judikatúrou. Čo sa týka trov konania, súd prvej inštancie podľa neho nerozhodol správne, pretože v obdobných veciach súdy náhradu trov konania nepriznávajú žiadnemu z účastníkov (s odôvodnením, že výsledok závisel od úvahy súdu). Žalovaný 1 na základe uvedeného žiadal odvolací súd, aby na základe odvolania žalobcov a žalovaného 2 napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalovaný 2 v odvolacej replike zotrval na všetkých svojich predchádzajúcich tvrdeniach v podanom odvolaní a stotožnil sa s obsahom vyjadrenia žalovaného 1. Zopakoval, že sumy náhrady nemajetkovej ujmy priznané prvoinštančným súdom sú neprimerané vzhľadom na zaužívanú súdnu prax na Slovensku. V odôvodnení rozsudku absentuje úvaha súdu o tom, ktoré kritériá na strane žalobcov a na strane žalovaného 1 považoval za rozhodujúce pri určení výšky náhrady. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy by mal súd vychádzať z taxatívnych kritérií stanovených v § 13 Občianskeho zákonníka: závažnosť vzniknutej ujmy (intenzita a trvanie); okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, vrátane úvahy o forme zavinenia (napr. ľahká nedbanlivosť vs. úmysel). Súd mal stanoviť východiskové hodnoty pre každého

žalobcu a tie následne zväžiť podľa individuálnych okolností prípadu a kritérií na strane žalovaného 1 (napr. neúmyselné konanie, prejav ľútosti a vcítania sa do situácie žalobcov, okamžitá súčinnosť s OČTK a tvrdenie, že z miesta nehody neušiel, lebo o nej nevedel). Keďže napadnutý rozsudok túto logickú úvahu neobsahuje, považuje ho žalovaný 2 za nepreskúmateľný. Nesúhlasí s tvrdením žalobcov, že v danom prípade nie je prítomný žiadny prvok pre zníženie priznaného plnenia. Súd priznal neprimerane vysoké sumy finančnej satisfakcie žalobcom 3 a 4, ktorí v čase nehody nežili s nebohú v spoločnej domácnosti a nežili s ňou v nej ani v rozmedzí posledných 20 rokov, boli v produktívnom veku s vlastným zázemím a neboli na nebohej finančne ani existenčne závislí, nebohá mala v čase smrti vlastné rodinné zázemie v inej krajine. Neprimeranosť potvrdzuje súdna prax krajských súdov, kde v obdobných prípadoch (zásah do citových väzieb rodič – plnoleté dieťa bez spoločnej domácnosti) boli priznané výrazne nižšie sumy (napr. 5 000 eur, 7 500 eur alebo 8 240 eur pre rodičov/deti, ktorých spolunažívanie bolo obmedzené alebo dlhodobo neboli v spoločnej domácnosti). Žalovaný 2 považuje za rozpornú so súdnou praxou aj sumu priznanú žalobcovi 1 (manželovi). Nie je zrejmé, akou úvahou sa súd riadil, keď priznal žalobcovi 1 sumu 30 000 eur z pôvodne žalovanej sumy 60 000 eur, hoci sám súd poukazuje na prax priznávať 1/4 až 1/3 žalovanej sumy. Argument, že žalobca 1 bol s nebohú 20 rokov a trpí psychickými problémami, sám o sebe nepredstavuje skutočnosť podmieňujúcu zvýšenie náhrady nad rámec judikatúry. Poukazuje na rozhodnutia iných krajských súdov, kde pozostalým manželom boli v obdobných prípadoch priznané sumy vo výške 15 000 eur alebo 20 000 eur, a to aj v prípadoch, kde boli zistené závažné psychické poruchy presahujúce normálnu smútkovú reakciu.

7. Žalobcovia v odvolacej duplike zotrvali na všetkých svojich dovtedajších tvrdeniach a považujú vyjadrenie žalovaného 2 za nedostatočné a nereagujúce na ich podstatnú argumentáciu. Opätovne zdôraznili, že tvrdenia žalovaného 1 o ľútosti a postoji k nehode sú súčasťou jeho neustálej procesnej obrany a sú zavádzajúce. Žalovaný 1 sa nikdy neospravedlnil dobrovoľne. Urobil tak až po viac ako dvoch rokoch od nehody (15.08.2020 do 18.10.2022) a to len pod ťarchou súdneho príkazu Krajského súdu Trnava v trestnom konaní, ktorý mu uložil povinnosť písomne sa ospravedlniť. Nesplnenie by mohlo ovplyvniť jeho podmienený odklad výkonu trestu. Napriek odsúdeniu dvoma trestnými súdmi, žalovaný 1 si vinu nepriznáva a spochybňuje ju („Necítim sa byť zodpovedný, aj keď som bol odsúdený“). Uviedol, že mu je „ľúto tejto situácie“, nie ľúto svojho konania a jeho následkov. Ľútosť nad situáciou je podľa žalobcov len prejavom priemernej empatie. Tvrdenie, že nevedel, ako kontaktovať pozostalých, je cynickou výhovorkou. Údaje boli v trestnom spise a bol zastúpený advokátom, ktorý mu mohol poskytnúť súčinnosť. Tvrdenie žalovaného 2, že skutok nebol spáchaný úmyselne, je právne irelevantné, pretože nikto nikdy nesporeval nedbanlivostný charakter trestného činu. Žalobcovia spochybňujú tvrdenie žalovaného 1, že sa vie „vcítiť do kože žalobcu 2“, pretože ho nikdy nekontaktoval, nezaujímal sa o neho a ani o jeho zranenia spôsobené nehodou. K tvrdeniu žalovaného 1, že „o nehode nevedel“, poukazujú na znalecký posudok č. 5/2021, z ktorého vyplýva, že keby sa žalovaný 1 po riskantnom predbiehacom manévri pozrel do spätného zrkadla, musel by situáciu vidieť. Z toho vyplýva, že autonehodu buď odignoroval, alebo sa do spätného zrkadla ani nepozrel. Tým, že žalovaný 1 nebol ochotný prijať závery znaleckého posudku a nepredložil žiadny kontra-znalecký posudok, spochybňuje objektívny dôkaz. Žalobcovia tiež spochybňujú „súčinnosť poskytnutú OČTK“, ktorú žalovaný 1 uvádza, pretože svoju vinu namietal počas celého konania a neposkytoval žiadnu zvýšenú súčinnosť. Žalobcovia zotrvali na svojom tvrdení, že napriek tomu, že nebohá nežila so žalobcami 3 a 4 v spoločnej domácnosti, išlo o ich jedinú dcéru a dopad situácie na ich život bol dostatočne preukázaný ich výpoveďami. Rozhodnutia, na ktoré poukázal žalovaný 2 ako dôkaz o nižšej súdnej praxi, žalobcovia označili za právne neporovnateľné, staré (väčšinou z roku 2018) a neberúce do úvahy zmenu ekonomickej situácie/infláciu. Rozsudok KS Banská Bystrica (17Co/352/2017): Prípad bol krátený o 50 % z dôvodu spoluzavinenia nebohej (nebola pripútaná bezpečnostným pásom a jej smrť bola v príčinnej súvislosti s týmto faktom). To nie je obdobný prípad, pretože v tejto veci nebolo preukázané spoluzavinenie nebohej. Rozsudok KS Žilina (6Co/184/2019) tiež nie je obdobný prípad, lebo otec žalobcov (otec usmrtenej osoby) bol vodič motocykla, ktorý prekročil rýchlosť, čím znemožnil zabrániť nehode, a navyše bol pod vplyvom alkoholu (0,6g/Kg, čo je cca 1,2 promile – trestný čin). Rozsudok KS Žilina (10Co/58/2019): táto suma je rovnaká ako suma priznaná žalobcom 3 a 4 v prvom stupni (a bola priznaná v roku 2019). Rozsudok KS Žilina (7Co/61/2018): Žalovaný 2 uviedol mylne, že išlo o nárok maloletých detí. V skutočnosti boli sumy (7 000 eur) priznané dospelým deťom. Žalobcovia uzatvárajú, že žalovaný 2 sa len snaží nájsť rozhodnutia, ktoré „pasujú do jeho argumentácie“ bez ohľadu na kontext a individuálne okolnosti. Opätovne poukazujú na to, že žalovaný 2 uznal nárok na peňažnú nemajetkovú ujmu, čím sa vec stala nespornou. Preto sa nemôže v odvolacom konaní dovoľávať zamietnutia žaloby, a súd by sa jeho odvolaním z tohto dôvodu procesne nemal zaoberať.

8. Žalovaný 1 sa v odvolacej duplike v plnom rozsahu pridržoval svojich dovtedajších vyjadrení a argumentácie, rovnako ako aj argumentácie žalovaného 2, pričom odmietol tvrdenia žalobcov. Žalovaný 1 opakovane odmieta, že je žalobcami neustále stavaný do pozície arogantného a necitlivého človeka. Zdôrazňuje, že konanie je pre neho mentálne ťažké a jeho osobná účasť a vyjadrenia pred súdom, vrátane ospravedlnenia v civilnom aj trestnom konaní, vyvracajú tvrdenia žalobcov o neospravedlnení. Aj napriek vyjadreniu ľútosti nad smrťou a situáciou pozostalých zastáva názor, že o nehode na mieste nevedel. Toto nie je arogancia, ale pravda vyplývajúca z neštandardného priebehu nehody (nenabúral do vozidla nebohej a nebol s ňou v takom priamom kontakte, aby o nehode vedel). Odmieta závery znalca o tom, čo by videl v spätnom zrkadle, a tvrdí, že aj keby sa pozrel, v tom momente žiadnu kolíziu nevidel. Zároveň odmietol, že by nepoukázal na žiadnu judikatúru, pričom uvádza napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 25 Cdo 1835/2020.

9. Žalobcovia podali odvolanie proti výroku V. rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.) a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.).

9.1 Odvolanie odôvodnili tým že súd prvej inštancie krátil výšku nemajetkovej ujmy každému žalobcovi o 10 000 eur z dôvodu, že nebohá F. F. nebola v čase nehody pripútaná, pričom ustálil, že táto skutočnosť bola medzi stranami nesporná. Toto skutkové zistenie a právne posúdenie je nesprávne. Uvedená skutočnosť nebola predmetom dokazovania a žalovaní ani argumentačne neuviedli, že by malo dôjsť ku kráteniu z tohto dôvodu. Tvrdenie súdu o nespornosti tejto skutočnosti je nesprávne. Súd vychádzal z citácie z rozsudku Krajského súdu Trnava, kde bola uvedená skutočnosť len odvolacou námietkou žalovaného 1. V skutočnosti je neprítomnosť pripútania len v rovine pravdepodobnosti (na základe chýbajúcich typických zranení), čo vyplýva priamo zo znaleckého posudku (viď. citácie „pravdepodobne nebola pripútaná“). Všetky relevantné dôkazy v trestnom konaní (vrátane znaleckých posudkov) ustálili, že príčinou smrti bol bočný náraz a zranenia, ktorým by bezpečnostný pás nezabránil. Táto skutočnosť nebola ani v trestnom konaní predmetom dokazovania, pretože nebola príčinou smrti. Súd prvej inštancie nesprávne interpretoval rozsudok Krajského súdu, a neadekvátne znížil nemajetkovú ujmu u každého žalobcu o 10 000 eur, hoci išlo len o pravdepodobnú skutočnosť bez preukázanej príčinnej súvislosti.

9.2 Žalobcovi 2 (syn nebohej) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy len vo výške 10 000 eur, pričom súd to odôvodnil tým, že netrpí žiadnou špecifickou psychickou poruchou (podľa znaleckého posudku) a nebolo preukázané, že by jeho problémy (bolesti brucha, strach byť sám) boli v príčinnej súvislosti so stratou matky, pretože to nebolo potvrdené „žiadnym dôkazom z oblasti medicíny“. Žalobcovia považujú toto hodnotenie za nedôsledné a nedostatočné. Súd vytrhol závery znaleckého posudku z kontextu. Posudok preukázal, že maloletý má intenzívny smútok a trápenie a nebol diagnostikovaný s akútnou duševnou poruchou len vďaka psychologickým ochranným opatreniam (kontinuálna podpora, stabilita a starostlivosť od žalobcu 3 (psychológ) a žalobkyne 4 (pedagóg)). Maloletý je od začiatku tragédie v starostlivosti odborníkov (vlastní starí rodičia), a jeho stabilizovaný stav je výsledkom ich úsilia. Skutočnosť, že nemuseli vyhľadávať externých odborníkov, nesmie byť na ujmu nároku. Súd nesprávne vyhodnotil, že sa nepodarilo preukázať tvrdenia, z dôvodu, žalobca 2 nebol vypočutý. K jeho výsluchu nebolo pristúpené preto, aby sa predišlo opätovnej viktimizácii, a bol predložený hodnoverný znalecký posudok (vrátane rozhovoru s dieťaťom). Tvrdenie, že strach a zvracanie nie sú potvrdené medicínou, je nesprávne, keď tieto problémy boli potvrdené svedeckými výpoveďami, a vyskytujú sa výlučne pri strachu byť sám, čo potvrdzuje ich príčinnú súvislosť s tragédiou. Súd nezohľadnil rozhovor dieťaťa so znalcom, v ktorom vyjadril, že jeho najväčším želaním je, „aby mal mamu“. Z toho je zrejmé, akým nenávratným spôsobom dieťa trpí.

9.3 Odvolacím návrhom žalobcovia žiadali, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a sám rozhodol tak, že žalobcovi 1. prizná náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40 000 eur, žalobcom 3. a 4. po 25 000 eur (čím zmení rozhodnutie v časti krátenia o 10 000 eur z dôvodu neprípútania), žalobcovi 2 prizná náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 60 000 eur. Zároveň im prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný 1 - viď. ods. 4 tohto rozhodnutia

11. Žalobcovia v odvolacej replike konštatovali, že žalovaný 1 nepodal odvolanie voči napadnutému rozsudku vo výrokovej časti I. až IV., a preto táto časť nadobudla voči nemu právoplatnosť. Z tohto dôvodu považujú za právne bezvýznamné vyjadrovať sa k jeho argumentácii namietajúcej výšku nemajetkovej ujmy. Žalovaný 1 neuviedol žiadne nové skutočnosti a pridrižava sa len odvolacích

dôvodov žalovaného 2, ku ktorým sa už žalobcovia vyjadrili. V ďalšom v podstate zopakovali svoju argumentáciu z predchádzajúcich podaní.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie žalobcov aj žalovaného 2 bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenými subjektami (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C. s. p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1, 3 a 4 a žalovaného je nedôvodné a odvolanie žalobcu 2 je dôvodné.

13. Predmetom konania je nárok žalobcov voči žalovaným na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa domáhali v sume po 60 000 eur v prospech žalobcov 1 a 2 a v sume po 30 000 v prospech žalobcov 3 a 4.. Ujma im bola spôsobená v dôsledku smrti F. F., manželky žalobcu 1, matky žalobcu 2 a jedinej dcéry žalobcov 3 a 4, ktorá nastala pri dopravnej nehode, zavinenej žalovaným 1 ako vodičom motorového vozidla. Motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného 2 podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel, keď žalovaným 1 a 2 uložil solidárnu povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1 v sume 30 000 eur, žalobcovi 2 v sume 10 000 eur a žalobcom 3 a 4 každému v sume 15 000 eur. Vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne priznal žalobcom 1 a 4 náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

14. Predmetom odvolacieho konania je v súlade s odvolacími dôvodmi uplatnenými odvolateľmi preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie (na základe odvolania žalovaného 2) v rozsahu výrokov I. až IV. a VI., ktorými žalobe čiastočne vyhovel a (na základe odvolania žalobcov) v rozsahu výroku V., ktorým vo zvyšku žalobu zamietol, pričom vychádzal z nespornej skutočnosti, že je daná pasívna legitímácia žalovaných 1 a 2 v spore, ktorí nepopreli danosť nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sporná v konaní bola výška tejto náhrady, keď podľa žalovaných bola žalobou uplatnená výška náhrady jednotlivými žalobcami neprimerane vysoká.

K odvolaniu žalovaného 2.

15. Podľa žalovaného 2 má prvoinštančné súdne konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd sa preto s poukazom na ustanovenia § 379 a 380 C. s. p. zameril na preskúmanie dôvodnosti týchto námietok.

16. O inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ide v prípade akéhokoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Nesprávne právne posúdenie veci ako ďalší odvolací dôvod žalovaného 2 je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd

- a) neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu),
- b) aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú),
- c) obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo
- d) správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. (porovnaj: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1394-1396).

17. Žalovaný 2 za inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci označil „odňatie súdu prvej inštancie konať pred súdom“ a nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia, súd sa podľa odvolateľa nevyrovnal s jeho argumentáciou, neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

18. K námietkam žalovaného 2, podľa ktorých sa súd prvej inštancie nevyrovnal so všetkými jeho námietkami prezentovanými v prvoinštančnom konaní, odvolací súd uvádza nasledovné: Z obsahu spisu, najmä z vyjadrenia k žalobe, ďalších podaní žalovaného 2 a jeho prednesov vykonaných na pojednávaní (prostredníctvom právneho zástupcu) vyplýva, že žalovaný 2 okrem

všeobecného poukázania na všeobecné podmienky vyžadované pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, namietal výšku tejto náhrady žiadanú žalobcami, ktorú považoval za neprimerane vysokú, vymykajúcu sa rozhodovacej praxi v obdobných veciach. Poukázal na potrebu prihliadať na morálnu satisfakciu, ktorá podľa žalovaného 2 bola žalobcom poskytnutá zo strany žalovaného 1 ako pôvodcu zásahu, ako aj na jeho majetkové pomery, keď priznaná náhrada nesmie byť pre pôvodcu zásahu likvidačná. Nesmie byť tiež prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Zdôraznil pritom, že nie sú rozhodujúce pomery žalovaného 2 ako poisťovateľa, pretože ten do práv žalobcov nezasiahol.

19. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a dospel k takým skutkovým zisteniam, ktoré správne vyhodnotil ako odôvodňujúce danosť nároku všetkých žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Konštatoval pritom, že na pojednávaní konanom dňa 08.07.2024 žalovaný 1 a žalovaný 2 výslovne uznali nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a spornou zostala len výška tejto náhrady. Uvedené korešponduje s obsahom zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie zo dňa 08.07.2023 (č. l. 114). Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy skúmal závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Do úvahy zobral vzájomný citový vzťah alebohej F. F. s každým zo žalobcov samostatne, spôsobenú nemajetkovú ujmu na strane každého žalobcu samostatne, majetkové pomery žalovaného 1 za účelom skúmania reálneho uhradenia nemajetkovej ujmy v peniazoch, zohľadnil všetky okolnosti dopravnej nehody a správanie žalovaného 1. Odvolací súd tu dodáva, že je potrebné súhlasiť s vyjadreniami žalobcov, že žalovaný 1 ako pôvodca zásahu sa žalobcom ospravedlnil až na základe rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/38/2022-574 zo dňa 18.10.2022 (v ďalšom texte „trestný rozsudok“), ktorý mu uložil povinnosť písomne sa ospravedlniť poškodeným, čo nie je možné vyhodnotiť ako spontánne, úprimné prejavenie ľútosti a (dostatočnú) morálnu satisfakciu. Navyiac, ľahkovážnym, nedbanlivostným konaním žalovaného 1 došlo k tak intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcov – do ich práva na súkromie a rodinný život, že morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nie je dostačujúce, ale bolo namieste priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Primeranosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov prvoinštančný súd posúdil aj porovnaním rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v skutkovo podobných prípadoch. K primeranosti priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa odvolací súd vyjadrí v ďalšej časti odôvodnenia, týkajúcej sa preskúmania odvolania žalobcov voči prvoinštančnému rozsudku v napadnutom výroku V.

20. K ďalším odvolacím námietkam žalovaného 2 odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil, vo vzťahu ku každému zo žalobcov podrobne uviedol, ktoré, pre rozhodnutie významné okolnosti mal preukázané a ktoré nie, resp. ktoré okolnosti nepovažoval za významné vo veci. Z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé úvahy, ktorými sa súd prvej inštancie v procese rozhodnutia riadil. Napokon je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie pre svoje rozhodnutie zvolil správnu právnu normu – ustanovenie § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

21. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uzavrel, že s odvolacími námietkami žalovaného 2 nie je možné súhlasiť, tieto sú nedôvodné, odvolacie dôvody aplikované žalovaným 2 neboli naplnené, jeho odvolaniu preto nebolo možné vyhovieť.

K odvolaniu žalobcov:

22. Žalobcovia prvoinštančné rozhodnutie v zamietajúcom výroku V. napadli s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C. s. p. (vymedzenie obsahu týchto odvolacích dôvodov odvolací súd vyjadril v odseku 16. tohto rozhodnutia). Uviedli, že žalobca 1 a žalobca 2 sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume každý po 60 000 eur, pričom prvoinštančný súd priznal žalobcovi 1 sumu 30 000 eur a žalobcovi 2 sumu 10 000 eur. Žalobcovia 3 a 4 sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume každý po 30 000 eur a prvoinštančný súd im priznal každému po 15 000 eur. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, pričom okrem iného konštatoval, že každému zo žalobcov krátil výšku nemajetkovej ujmy o 10 000 eur z dôvodu, že nebohá F. F. v čase nehody nebola pripútaná, táto skutočnosť podľa súdu prvej inštancie nebola medzi stranami sporná. Namietali, že uvedená skutočnosť nebola predmetom dokazovania, navyiac táto skutočnosť nebola predmetom dokazovania ani v trestnom konaní, pretože podľa znaleckého posudku je jednoznačné, že príčinou smrti boli zranenia, ktorým by bezpečnostný pás nezabránil. Nešlo teda o skutočnosť medzi stranami nespornú. Nesporným je len konštatovanie znalcov o pravdepodobnosti tejto skutočnosti. Podľa žalobcov preto zo strany súdu prvej inštancie v tomto smere prišlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov a k zníženiu nemajetkovej ujmy u každého žalobcu v rozsahu 10 000 eur. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd priznal nemajetkovú ujmu každému žalobcovi zvýšenú o 10 000 eur, ktoré z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie krátil.

23. Vo vzťahu k svojmu nároku žalobca 2 namietal, že súd prvej inštancie nedôsledne a nedostatočne pristúpil k hodnoteniu dôkazu - Znaleckého posudku č. 14/2023, z ktorého jednoznačne vyplýva, že stav

žalobcu 2 je v príčinnej súvislosti so starostlivosťou odborníkov (žalobca 3 ako psychológ a žalobkyňa 4 ako pedagóg). Žalobca 2 bol odborne vyšetrený znalcom, pričom súčasťou tohto vyšetrenia bol aj rozhovor s ním o predmetnej tragickej udalosti, nie je preto namieste zbytočne opakovať jeho výsluch v takto citlivej veci a obnovovať spomienky na takúto udalosť, najmä ak bol súdu predložený objektívny dôkaz - znalecký posudok. súčasťou ktorého bola aj výpoveď/rozhovor maloletého. Záver súdu prvej inštancie, že tvrdenia v žalobe zo strany žalobcu 2 nie sú preukázané v kontexte, že sám nevypovedal, je v rozpore s vykonaným dokazovaním, a to ako samotným znaleckým posudkom tak aj svedeckými výpoveďami. Namietali tiež, že výpovede a skutkové okolnosti ktoré sa týkali žalobcu 2 zo strany žalovaných neboli namietané.

24. K dôvodom uvedeným v odseku 19 tohto rozhodnutia vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a s prihliadnutím na odvolacie námietky žalobcov odvolací súd predovšetkým poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11. februára 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009, ktorý k otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“. V rozsudku z 30. októbra 2012 sp. zn. 4Cdo/139/2011 najvyšší súd ku kritériám pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy všeobecne uviedol, že „vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Uvedené zákonné ustanovenie však zakotvuje taxatívne dve kritériá a to závažnosť vzniknutej ujmy, čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom vždy musia byť zistené okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napríklad, ak je daný podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. Druhé kritérium, okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napríklad či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti, pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu“. Súčasne odvolací súd upriamuje pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, ktorý konštatoval, že „Otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.“

25. S poukazom na uvedené rozhodnutia jednej z najvyšších súdnych autorít odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd správne zvolil právnu normu, podľa ktorej preskúmanú vec posúdil – ustanovenie § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ako je uvedené už vyššie, pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy skúmal závažnosť vzniknutej ujmy u každého zo žalobcov a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Vo vzťahu k žalobcom 1, 3 a 4 sa odvolací súd stotožňuje s vyhodnotením tých skutočností prvoinštančným súdom, ktoré preukazujú intenzitu vzniknutej ujmy žalobcov 1, 3 a 4. Vo vzťahu k žalobcovi 1 súd prvej inštancie poukázal na silnú viazanosť žalobcu 1 na svoju nebohú manželku, ktorá mu bola veľkou oporou počas života, na stavy úzkosti, ktoré po jej smrti prežíva (podrobnejšie v ods. 48 napadnutého rozsudku). Vo vzťahu k žalobcom 3 a 4 odvolací súd dodáva, že zo vzdialenosti medzi D., kde žila nebohá dcéra žalobcov 3 a 4 a H., kde majú bydlisko žalobcovia 3 a 4 a intenzitou vzájomných návštev raz za dva mesiace, nemožno vyvodit' menej silný a citový vzťah,

ako keď dieťa navštevuje rodičov na týždennej báze. Faktom však je, že v prípade dcéry žalobcov 3 a 4 išlo o dospelú, samostatnú dcéru, s vlastnou kariérou a rodinou, z vykonaného dokazovania nevyplývala vzájomná odkázanosť dcéry a rodičov. Preukázanou skutočnosťou však je, že žalobcom 3 a 4 vznikla závažná ujma, z ktorej sa nevedia spamätať, trpia – išlo o ich jedínú dcéru a ich život sa v dôsledku jej náhleho, neočakávaného úmrtia nenávratne zmenil až tak, že „len prežívajú“, ako vyplývalo z výsluchov žalobcov 1, 3 a 4 a svedkov, ako napokon súd prvej inštancie aj konštatoval (ods. 44 odôvodnenia prvoinštančného rozsudku). S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd považuje náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom 1, 3 a 4 vznikla náhlým úmrtím ich blízkej osoby za primeranú v sumách, ktoré im súd prvej inštancie priznal. Priznané sumy považuje súd prvej inštancie za primerané, a to aj bez prihliadnutia na okolnosť, uvádzanú súdom prvej inštancie – že F. F. v čase nehody nebola pravdepodobne pripútaná bezpečnostným pásom. Odvolací súd tu dodáva, že ako vyplýva z trestného rozsudku, F. F. ako spolujazdkyňa v dôsledku typu a priebehu dopravnej nehody dopravnej nehody utrpela rozsiahle poranenia nezlučiteľné so životom, jej smrti sa nedalo zabrániť ani poskytnutím včasnej odbornej pomoci. Z odôvodnenia odvolacieho súdu konajúceho v trestnej veci vyplýva, že vzhľadom k mechanizmom nárazu a pôsobeniu síl, nie je možné vylúčiť, že by k takýmto fatálnym zraneniam neprišlo, ak by aj bola pripútaná. Súd prvej inštancie v rámci skúmania okolností, za akých došlo k zásahu, vzal do úvahy, že išlo o ľahkovážne, nedbanlivostné konanie žalovaného 1 (ako je už uvedené v ods. 19 tohto odôvodnenia). Odvolací súd zastáva názor, že skutočnú intenzitu ujmy, ktorá pozostalým vznikla v ich nemajetkovej sfére nie je možné presne zistiť, táto sa dá len predpokladať vzhľadom k ich vonkajším prejavom, z ktorých sa dá vyvodiť, resp. priblížiť aj ich vnútorné prežívanie. Výška nemajetkovej ujmy sa v peniazoch preto nedá presne vyčíslieť a jej primeranosť je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá však tiež nesmie byť bezbrehá, ale vychádzať z kritérií uvedených vyššie, ktoré prvoinštančný súd zohľadnil. Odvolací súd tak aj vo vzťahu k námietke o nedôvodnom krátení nároku o 10 000 eur preto uzatvára, že súdom prvej inštancie priznané sumy žalobcom 1, 3 a 4 považuje za primerané.

26. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi 2 dospel odvolací súd k záveru, že v tomto prípade súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie aj v prípade žalobcu 2 obsiahlo dôvodil, prečo nepovažoval rozsah ním tvrdenej ujmy za preukázaný, s jeho závermi však nie je možné súhlasiť. Zo znaleckého posudku Mgr. Karola Zabáka č. 14/2023 vyplývajú skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie nevzal do úvahy, prípadne tieto nesprávne vyhodnotil. Skutočnosti, že žalobca 2 netrpí žiadnou špecifickou psychickou poruchou v zmysle medzinárodnej kvalifikácie chorôb, nevyskytujú sa u neho poruchy emócií ani správania, vyvíja sa primerane veku a neboli zistené žiadne citové prekážky, nie je možné v kontexte celého znaleckého posudku vyhodnotiť ako menej závažnú ujmu v nemajetkovej sfére. Aj zo znaleckého posudku vyplýva, že takýto psychický stav maloletého je ustálený vďaka podpore rodine – najmä žalobcov 3 a 4 – starých rodičov maloletého žalobcu 2, ktorí ako odborníci – psychológ a pedagogička maloletému žalobcovi 2 včas poskytovali odbornú pomoc a podporu. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie nezistil riadne skutkový stav vo vzťahu k intenzite nemajetkovej ujmy maloletého žalobcu 2, s čím je spojená aj priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa javí nepostačujúca. Je preto možné konštatovať, že bol naplnený odvolací dôvod vo vzťahu k žalobcovi 2, uplatnený podľa § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p..

27. Podľa § 387 ods. 1 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

28. Odvolací súd uzatvára, že vzhľadom na to, že odvolanie žalovaného 2 a žalobcov 1, 3 a 4 vyhodnotil ako nedôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., III., IV. a V. v časti týkajúcej sa žalobcov 1, 3 a 4 potvrdil postupom podľa citovaného § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny.

29. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

30. Podľa § 391 ods. 1 C. s. p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

31. Podľa odvolacieho súdu je intenzita nesprávnosti postupu súdu prvej inštancie v konaní v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu 2 na spravodlivý proces, pričom dané pochybenie – zistenie skutkového stavu a vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nie je možné vzhľadom na zásadu dvojinstančnosti súdneho konania napraviť v odvolacom konaní. Odvolací súd preto poukazom na uvedenú argumentáciu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku V., v časti týkajúcej sa

žalobcu 2 z dôvodov uvedených v citovanom § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

33. Podľa § 391 ods. 3 C. s. p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

34. Po vrátení veci súd prvej inštancie opätovne preskúma intenzitu nemajetkovej ujmy vzniknutej žalobcu 2, pričom bude vychádzať najmä zo znaleckého posudku Mgr. Karola Zabáka a z vykonaných výsluchov žalobcov a svedkov. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že výsluch strany sporu je len jedným z dôkazov, z ktorého je možné zistiť skutkový stav. Vzhľadom k okolnostiam veci, keď je predmetom znaleckého posudku psychologické vyšetrenie maloletého žalobcu 2, v rámci ktorého absolvoval so znalcom aj rozhovor, týkajúci sa prejednávanej veci, nie je dôvodné maloletého žalobcu 2 ako stranu sporu vypočuť na pojednávaní, a to aj vzhľadom na citlivý vek, v ktorom sa nachádza a vzhľadom na citlivosť samotnej prejednávanej veci. Odvolací súd je názoru, že výsluch maloletého žalobcu by nebol väčším prínosom ako skutočnosti zistené zo znaleckého posudku. Súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne o uplatnenom nároku žalobcu 2 a pri odôvodnení svojho rozhodnutia bude dôsledne postupovať podľa § 220 C. s. p.. Súčasne rozhodne aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

35. Vzhľadom k skutočnosti, že žalobcovia 1, 3 a 4 ani žalovaný 2 neboli úspešní v odvolacom konaní, súd im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

36. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t. j. jednomyseľne (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).